

Investeeringute jaotamine Kultuuriministeeriumis

Tarmo Olgo
peakontrolör

Mida me auditeerisime?

- Valminud või planeeritavad uusehitused ja renoveerimised aastatel 2005-2010.
- Kõik valdkonnad ja kõik sihtgrupid.
- Kokku perioodil investeeringuid ligi 3 miljardit krooni, sh
  - Investeeringute kava alusel 2 mld kr
  - Eesti Kultuurkapital 605 mln kr
  - Programmid 263 mln kr
  - Toetused kultuurimälestiste omanikele 97 mln kr.
- EL toetuste puhul vaatasime ainult KUMi osalust.

Kas investeerimise põhimõtted on selged?

- 16.09.1998 Riigikogu otsus Eesti riigi kultuuripoliitika põhialuste heakskiitmise kohta – sätestab kultuuri rahastamise põhimõtteid ja suuremaid investeeringuid
- Riigikontroll:
  - Kultuuriministeerium ei järgi Riigikogu otsust
  - Kultuuripoliitika põhialused on 12 aastaga vananenud
- Kultuuriministeerium:
  - Kultuuripoliitika põhialustega edasised plaanid puuduvad
  - Kultuuripoliitika põhialuseid asendab ministeeriumi arengukava , mis koostatakse 2005. aasta VV määruse alusel

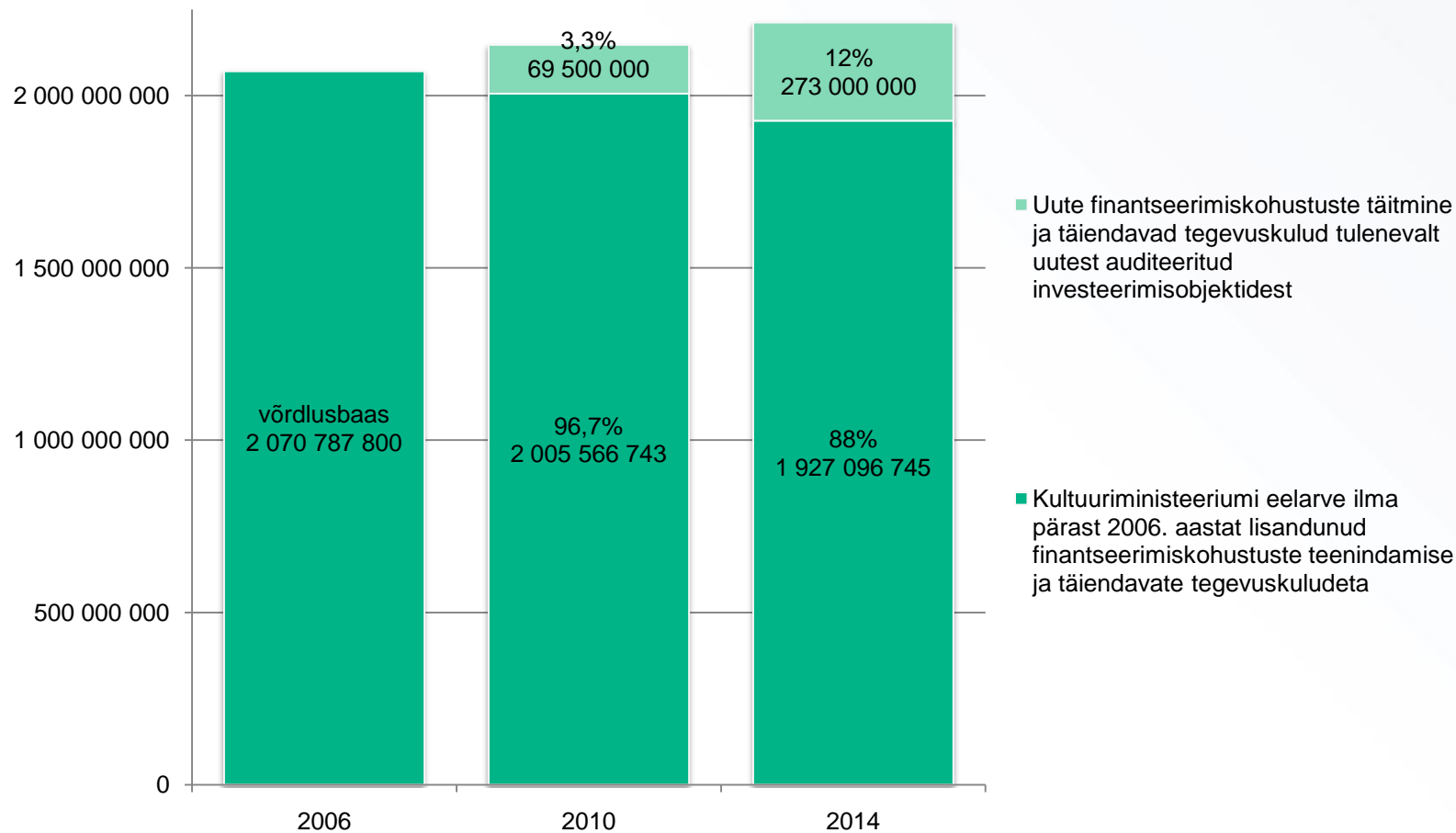
Peamised järeldused – toetuste jagamine ja kontroll

- Juhendid on üldsõnalised ja pealiskaudsed.
- Ka kokku lepitud menetlusprotsessi täielikult ei jälgita.
- Plaanid on oluliselt suuremad kui tegelikud võimalused.
- Otsustusprotsess ei ole läbipaistev. Lisaks deklareeritud prioriteetidele veel mitteametlikud tegelikud eelistused: riigiasutused, pooleliolevad objektid, EL toetuste kaasfinantseerimine, ettekirjutused (Päästeametilt, Muinsuskaitseametilt).
- Projektide majanduslikku põhjendatust hinnatakse põhjalikult ainult EL toetustest finantseeritavate objektide puhul.
- Kultuuriministeeriumi kontrollisüsteem ei suuda ära hoida investeeringutoetuste kasutamisega kaasneva võivaid vigu ega maandada riski raha väärkasutusteks.

Peamised järeldused – investeringute mõju eelarvele

- Investeringute mõjul lisandunud tegevuskulud ja laenukohustused on võtnud ära enamiku viimase nelja aasta Kultuuriministeeriumi haldusala eelarve juurdekasvust.
- Auditeeritud 10 suuremat objekti on aastatel 2005-2010 eelarvesse lisanud aastas keskmiselt
  - 16 miljonit krooni tegevuskulusid
  - 53,5 miljonit krooni laenukohustusi

Auditeeritud 10 suurema investeerimisobjekti mõju Kultuuriministeeriumi eelarvele – lisandunud ja prognoositavad laenukohustused ning täiendavad tegevuskulud Kultuuriministeeriumi eelarves 2006. aastaga võrreldes

Peterburi Jaani kirik

- Riigikontrolli hinnangul rikkus Eesti Kontsert ehitusettevõttega töövõtulepingut sõlmides riigieelarve seadust, kuna üle 50 protsendi 2008. aasta eelarves investeringuteks ettenähtud summast ning puudus Vabariigi Valitsuse luba eeltoodud määra ületamise kohta.
- Et töövõtuleping sisaldas finantseerimiskulu, rikuti ka riigieelarve seaduse, mille järgi on keelatud riigiasutustel laenu võtta. Lisaks rikuti töövõtulepingu sõlmimisel riigihangete seaduse § 69.
- 29.03.2010. a Eesti Kontserdi, ehitusettevõtte ja kahe panga vahel sõlmitud nõude loovutamise finantseerimise lepinguga võeti ilma Vabariigi Valitsuse loata sisuliselt laenu, mis on riigieelarve seadusega keelatud. Lepinguga on võetud riigile kuni 20 miljoni krooni ulatuses täiendavat finantseerimiskulu.
- Hoolimata Riigikontrolli ja Rahandusministeeriumi hinnangust vastab kultuuriminister, et ta on jätkuvalt eri arvamusel selles küsimuses!

Koondhinnang

- ✓ Riigikontrolli hinnangul ei ole investeringute jagamine Kultuuriministeriumis läbipaistev ega jätkusuutlik
- ✓ Tähelepanu ei pöörata investeringute otstarbekuse hindamisele ning menetlusprotsess ja otsustamise alused on puudulikud
- ✓ Uute hoonete ehitamine või olemasolevate renoveerimine toimub ülejäänud valitsemisalade kulude arvelt

Soovitused

- Täiendada ja täita juhendeid.
- Täita seadusi.
- Avalikustada investeeringutoetuste eraldamise tegelikud põhimõtted.
- Välja töötada põhimõtted projektide majandusliku põhjendatuse ja otstarbekuse hindamiseks ning nende kriteeriumitega arvestada ka investeerimistoetuste jaotamise otsuseid tehes.
- Tõhustada investeeringutoetuse kasutamise kontrolli ning kaaluda ka toetuse kasutamise kohapealse sisulise kontrolliga alustamist.
- Planeerida uute asutuste rajamist ja olemasolevate olulist laiendamist ainult siis, kui on tagatud ka eelarve piisav kasv või selle kasvuvõimalused.